

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

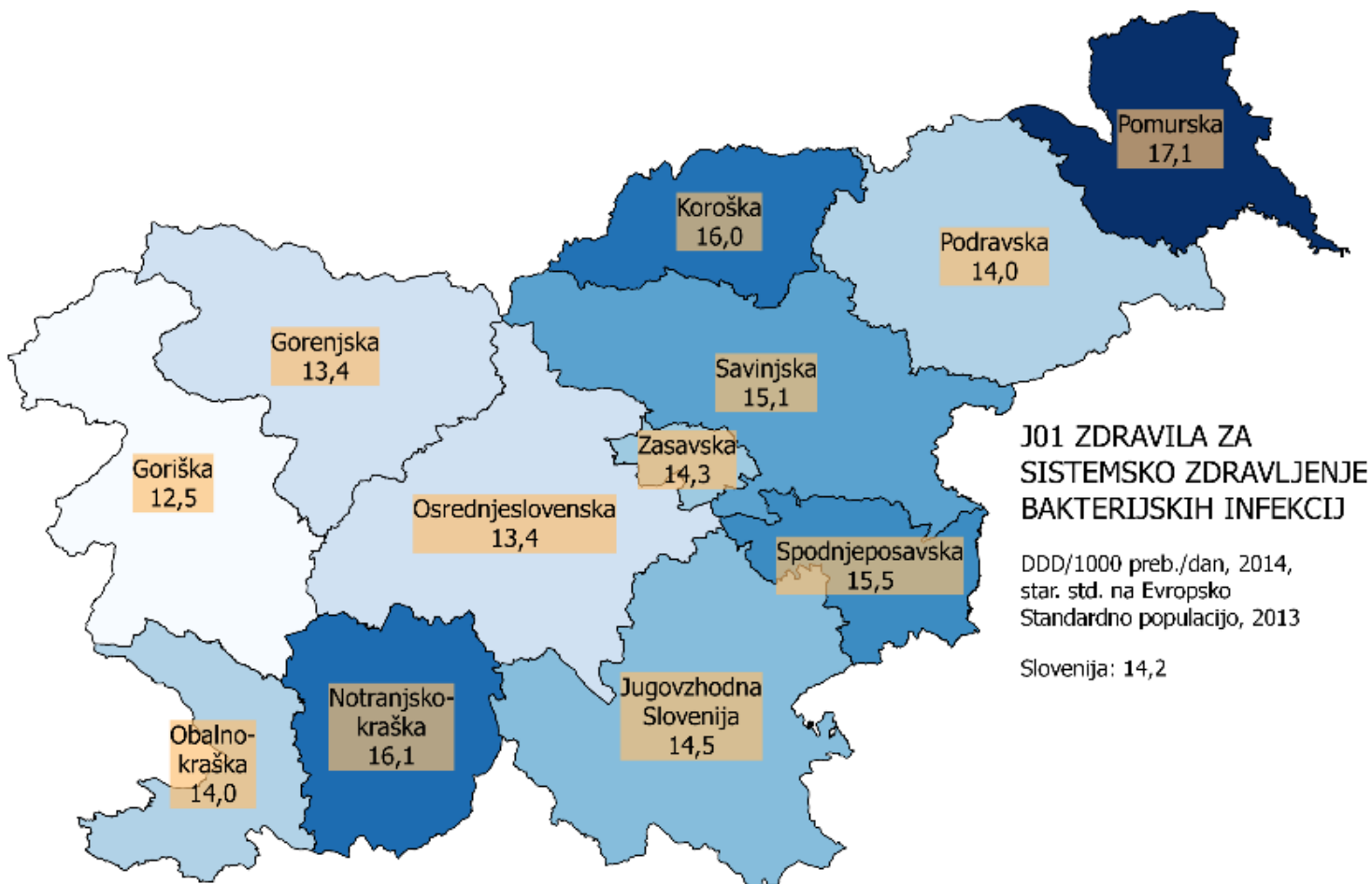

Individualne razlike v predpisovanju antibiotikov v Sloveniji

Jurij Fürst
ZZZS

**Strokovno srečanje ob Evropskem dnevu antibiotikov
Ljubljana, 17. 11. 2015**

Poraba AB v letu 2014 po statističnih regijah*

* Podatki NIJZ 2015

Projekt Kakovost predpisovanja

- Projekt ZZZS na področju predpisovanja zdravil na recepte
- Zajema le zdravnike družinske medicine
- Kazalniki za:
  - obseg predpisovanja
  - vrednost predpisanih zdravil
  - antibiotiki
  - anksiolitiki in hipnotiki
  - zaviralci protonske črpalke
  - polifarmakoterapija
    - št. prejemnikov ≥ 10 učinkovin
    - št. prejemnikov 5 – 9 učinkovin

Metodologija

- Zdravniki splošne/družinske medicine
- Vključeni tudi spec. medicine dela in pediatri, ki imajo opredeljene odrasle zavarovane osebe
- Le zeleni recepti
- Zdravniki iz baze izvajalcev NIJZ (BPI)

- Ne povsem zanesljivi podatki in rezultati zaradi:
  - številnih napak v BPI
    - neažurni podatki o zaposlitvah
    - več zaposlitev, vzame se le ena

Antibiotiki

- Dva kazalnika:
  - prevalenca prejemnikov receptov za antibiotike
  - delež širokospektralnih AB

Prevalenca prejemnikov receptov za antibiotike

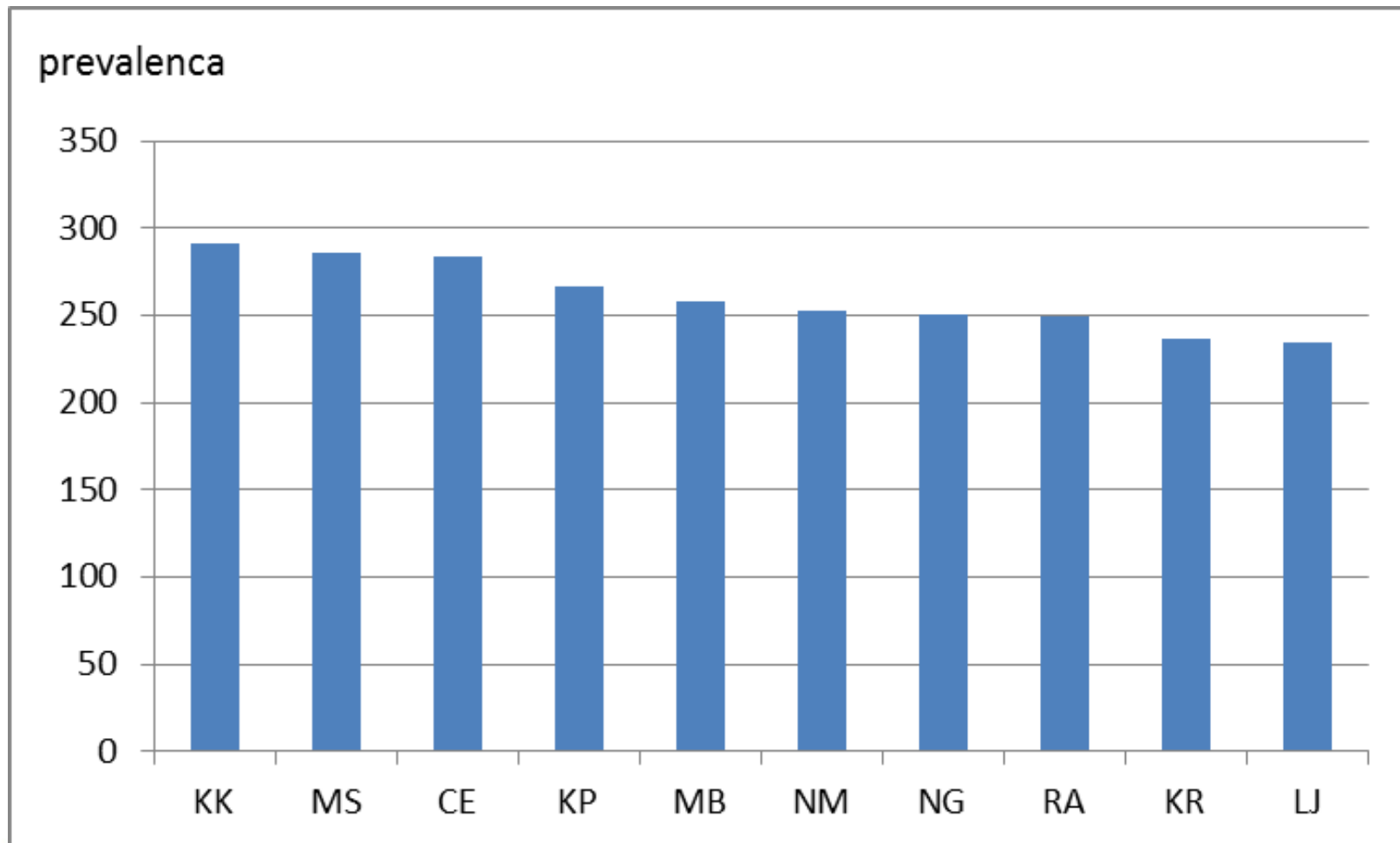
Formula:

število prejemnikov AB x 1000 / št. vseh prejemnikov Rp

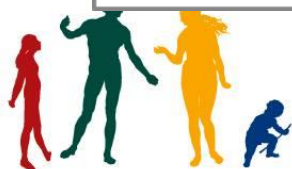
- Rezultat 250 pomeni, da je 250 oseb od 1000 prejemnikov receptov prejelo 1 Rp za AB ali več
- Prednost: delna primerljivost s skandinavskimi državami (št. Rp za AB / 1000 prebivalcev)
- Pomanjkljivost: ne upošteva oseb, ki obiščejo zdravnika in ne prejmejo Rp

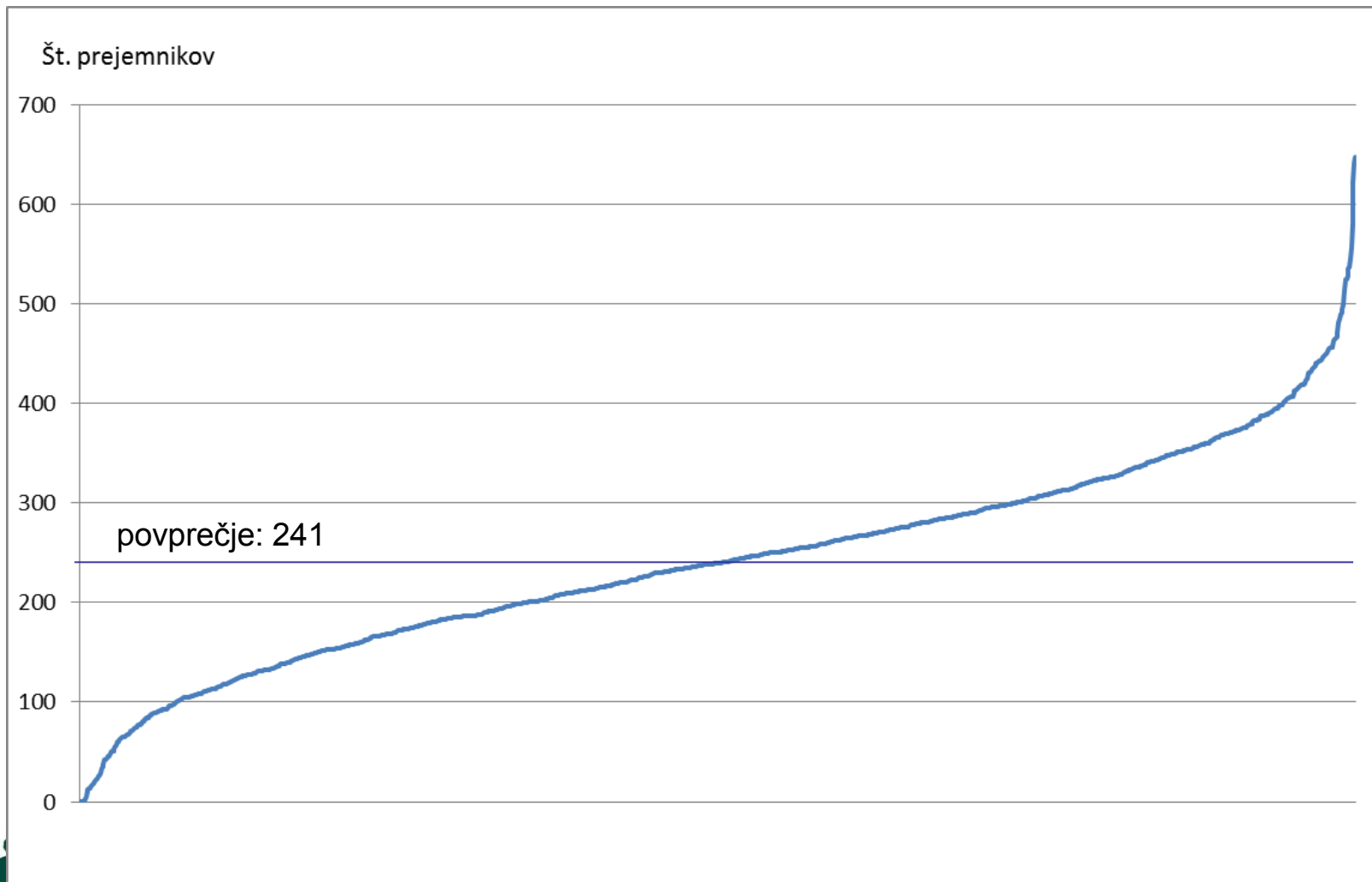
KK-9: Prevalenca prejemnikov receptov za antibiotike* po OE v I. 2015

*št. prejemnikov AB na 1000 prejemnikov rp

KK-9: Prevalenca* prejemnikov receptov za antibiotike zdravnikov splošne/družinske medicine v I. 2015 (N=1450)

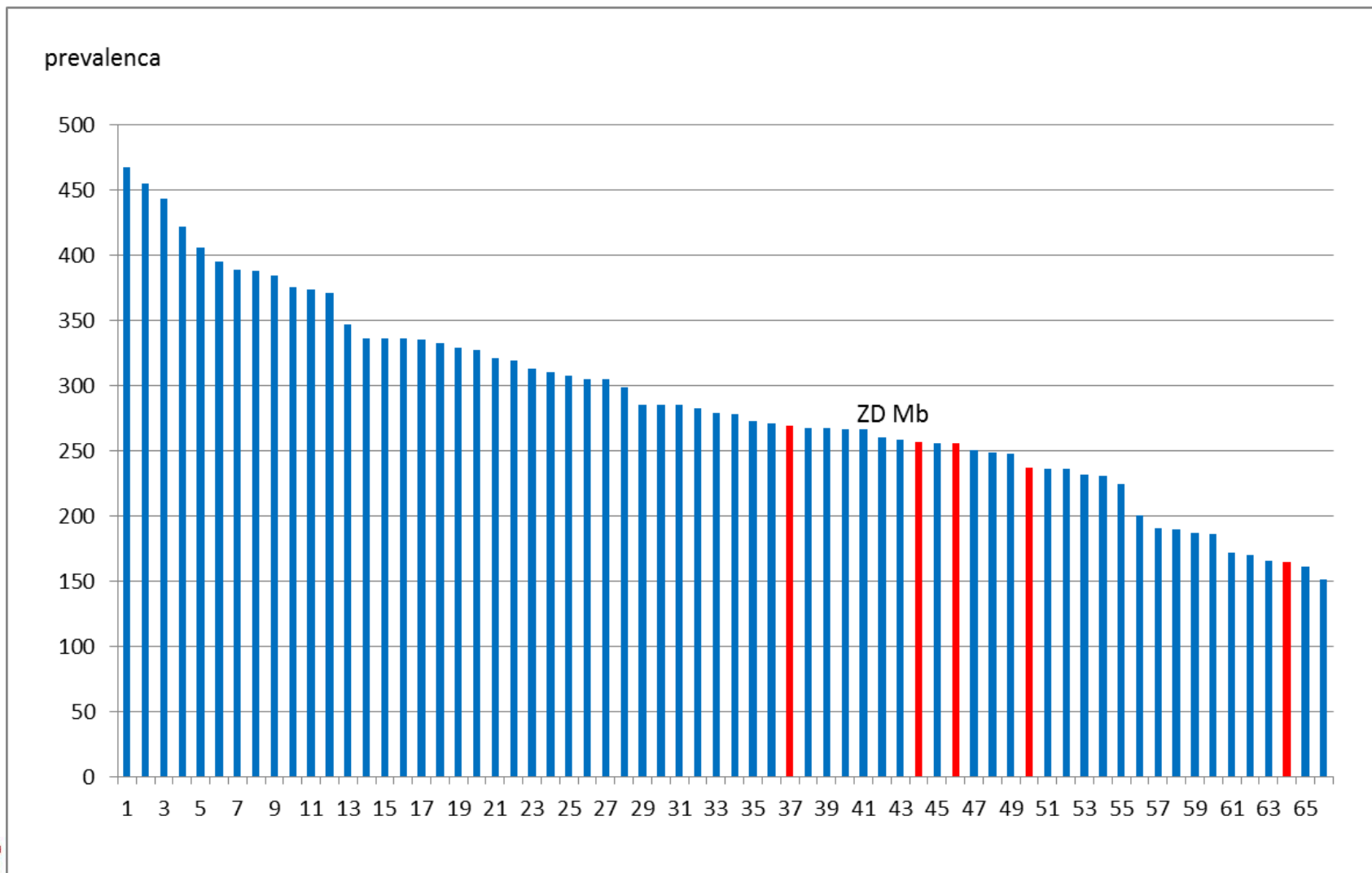

*št. prejemnikov AB na 1000 prejemnikov rp

KK-9: Prevalenca* prejemnikov receptov za antibiotike po pogodbenih partnerjih (zasebniki in ZD) v OE Mb v I. 2014

*št. prejemnikov AB na 1000 prejemnikov rp

Delež širokospektralnih AB (kazalnik OECD)

Formula:

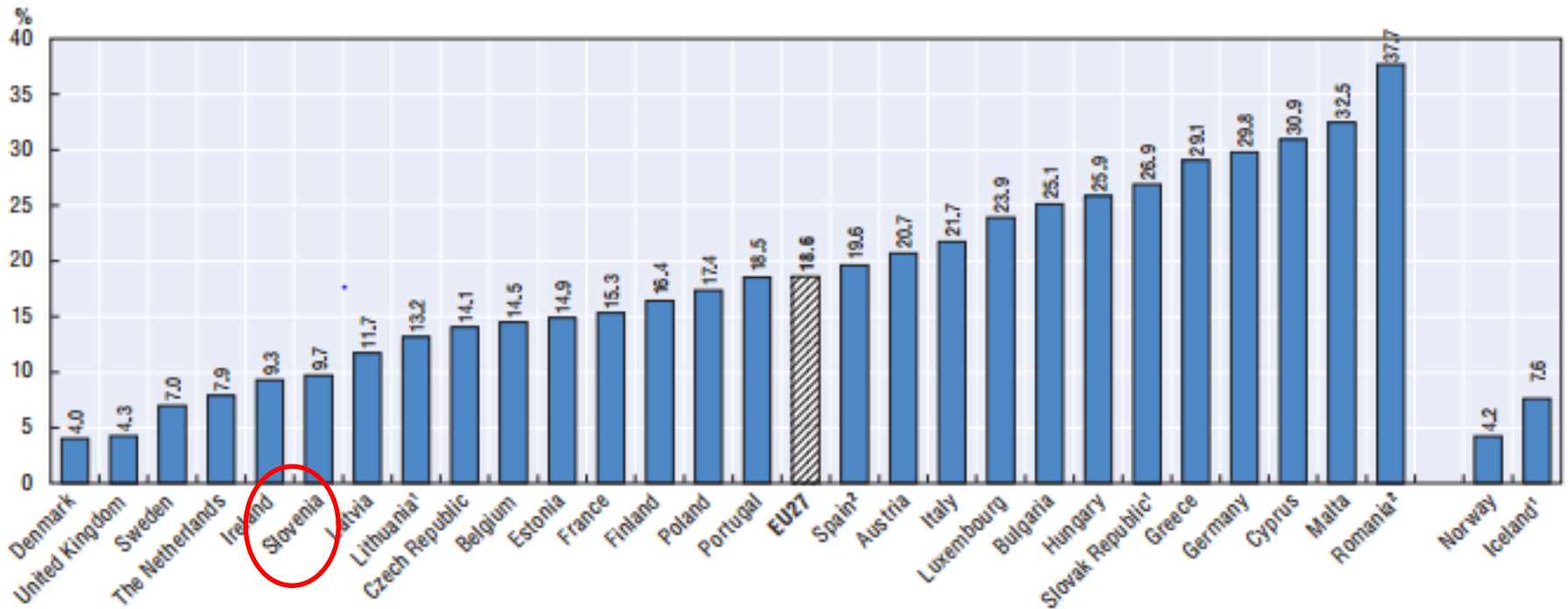
(poraba kinolonov + cefalosporinov) x 100 / poraba vseh AB

- Poraba je izražena v DDD
- Rezultat je izražen v %
- Rezultat 20 pomeni, da je predpisano 20 % širokospektralnih antibiotikov
- Prednost: mednarodno primerljivi kazalnik OECD
- Pomanjkljivost: med širokospektralnimi ne upošteva makrolidov in amoksicilina/klavulanske kisline

Kazalnik OECD v letu 2011

4.2.2. Cephalosporins and quinolones as a proportion of all antibiotics prescribed, 2011

1. Data include the hospital sector.

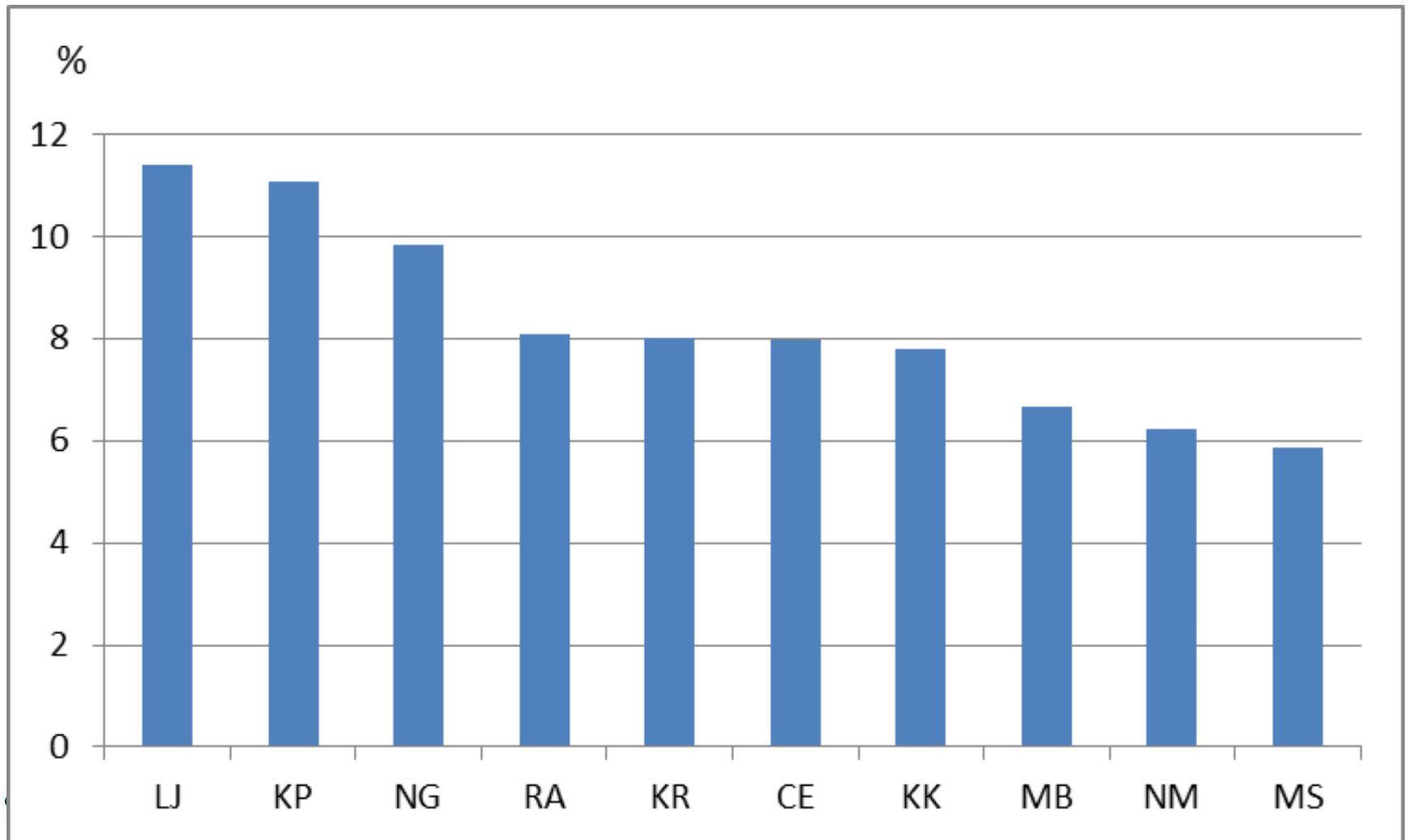
2. Reimbursement data, i.e. not including consumption without a prescription and other non-reimbursed.

Source: ECDC (2013), Surveillance of Antimicrobial Consumption in Europe 2011.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933155679>

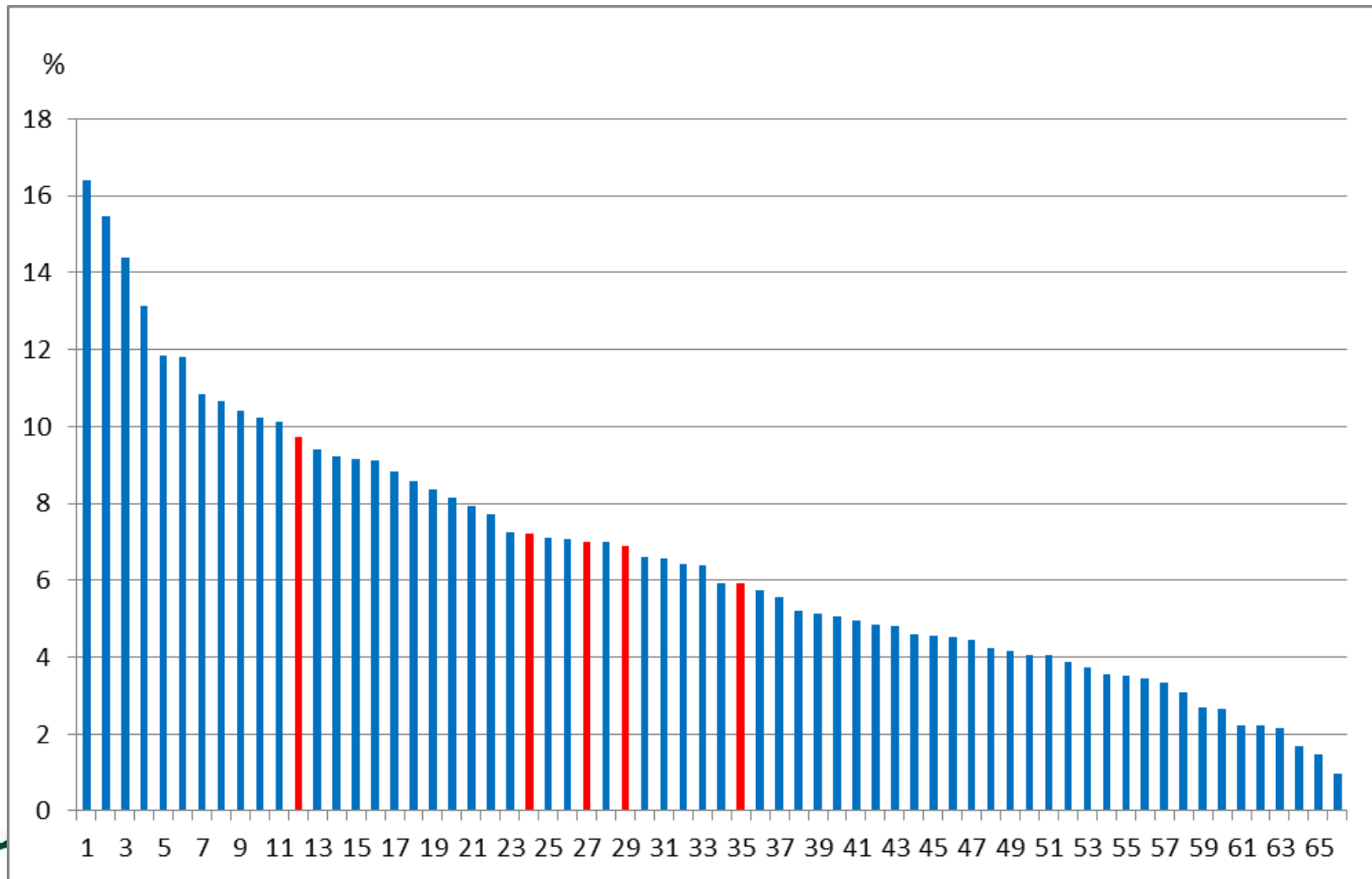
Kazalnik OECD* po OE v letu 2014

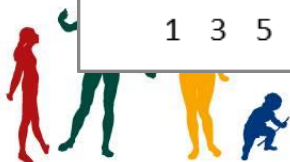
*delež cefalosporinov in kinolonov v vseh antibiotikih J01 (%)

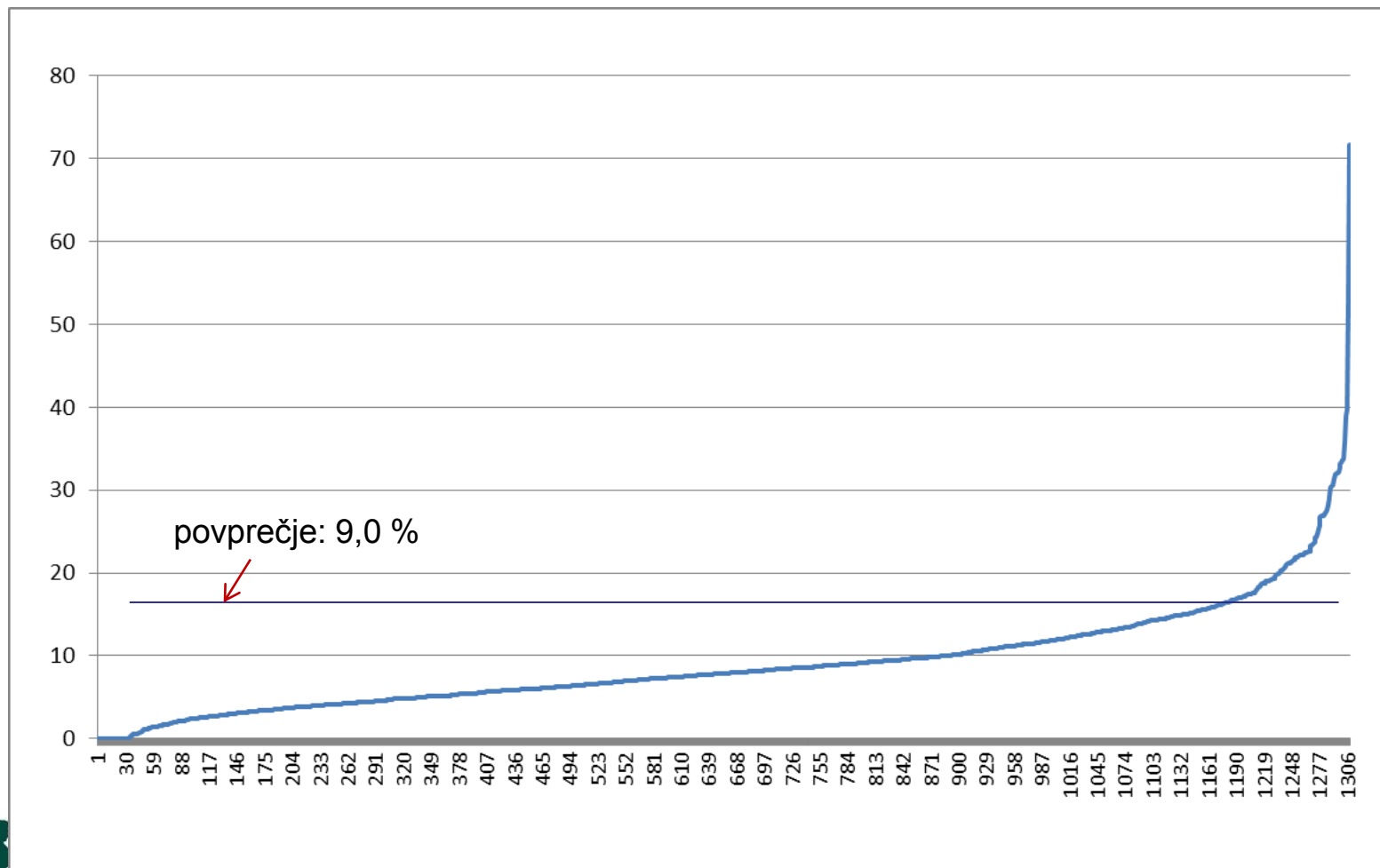
Kazalnik OECD* v OE Mb v letu 2014

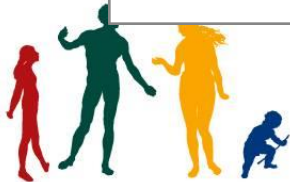
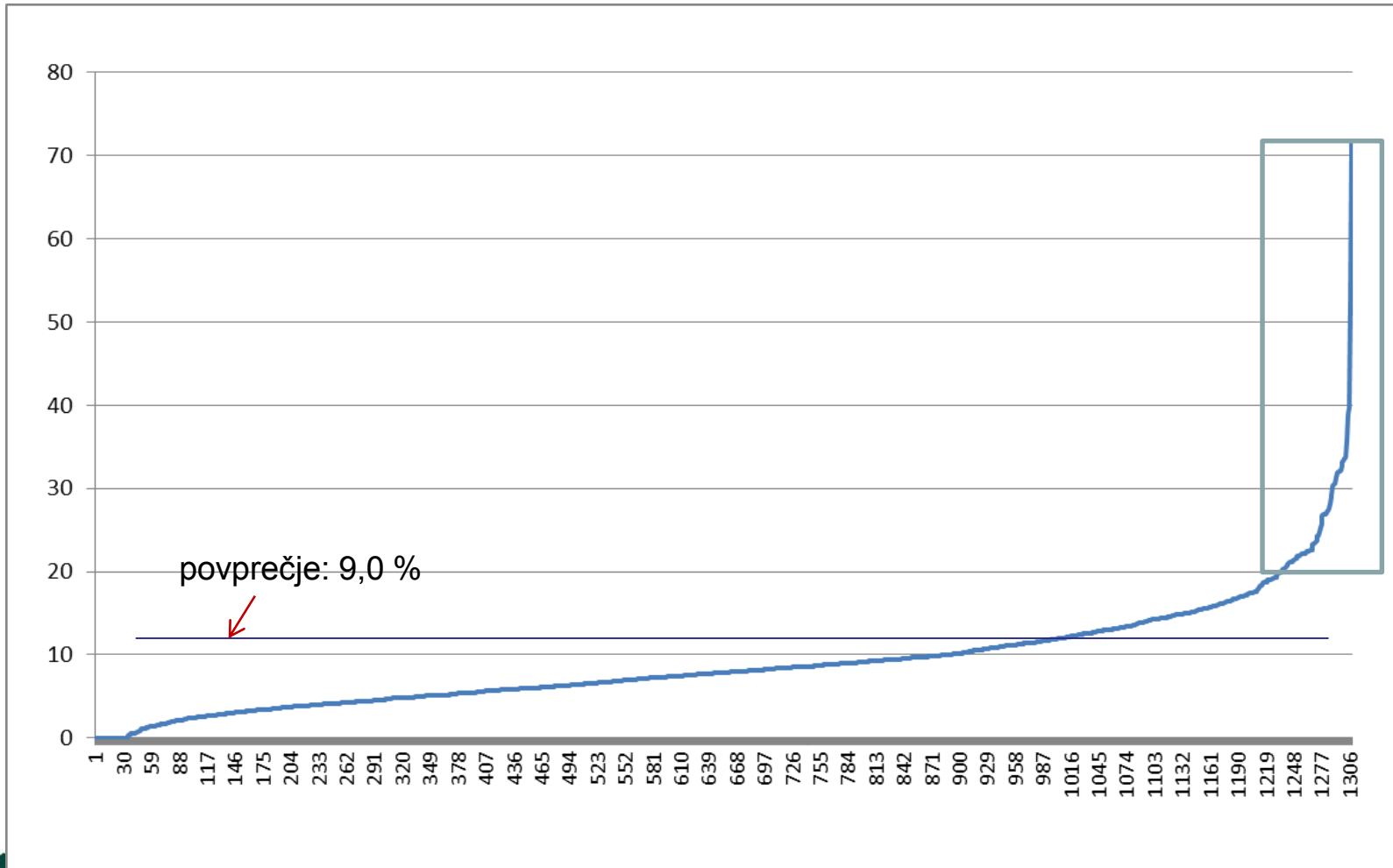
*delež cefalosporinov in kinolonov v vseh antibiotikih J01 (%)

Kazalnik OECD po zdravnikih splošne/družinske medicine v Sloveniji v letu 2014 (N=1306)

Kazalnik OECD po zdravnikih splošne/družinske medicine v Sloveniji v letu 2014 (N=1306)

Značilnosti zdravnikov glede na OECD kazalnik

OECD	>20	<20
N	74	1232
Št. Zdravnika	6.573	8.047
Št. prejemnikov Rp	838	1.332
Št. vseh Rp	7.351	9.471
Št. DDD	481.420	611.068
Celotna vrednost Rp	167.098	186.634
Prevalenca Rp za AB	249	240
Prevalenca Rp za hipnotike in anksiolitike	170	133

Zdravniki s kazalnikom > 20 so:

- starejši
- Rp so predpisali manj osebam
- predpisali so manj rp in manjšo količino zdravil
- v kazalniku prevalence AB se ne razlikujejo pomembno
- predpisali so več hipnotikov in anksiolitikov

Dostop do podatkov

- Podatki so dostopni v spletni aplikaciji na naslovu

<https://kakovost.zzzs.si>

- Dostop možen tudi preko spletne strani ZZZS (www.zzzs.si)

ZZZS Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Storitve za zavarovane osebe

Kategorije zavarovanih oseb

- Elektronsko založništvo
- Baza zdravil
- Naročanje evropske kartice zdravstvenega zavarovanja in konvencijskega potrdila za BIH
- Sistem e-Poizvedbe
- Sistem On-line ZZ
- Overitela zdravil
- Kakovost predpisovanja zdravil v družinski medicini
- Analiza podatkov in kazalnikov 1-12 2010
- Dostop do storitve in tehnično navodilo
- Metodologija odgovornega predpisovanja zdravil

Kontakt z

1. → 2. → 3. →

Aktivnosti ZZZS

- Farmakoterapevtske skupine in farmacevt svetovalec (razvojni naloga v OE MS in ZD Ljubljana)
- Učne delavnice po OE
- Zloženka za zavarovane osebe: Pozdravite se brez antibiotikov
- Knjižica: Moj otrok ima vročino
- Omejitve predpisovanja
- Nadzori

Kako naj zdravim svoj prehlad, kašelj in bolečine v grlu?

Najboljši način za zdravljenje prehlada, kašlja ali vnetega grla je pitje čajev in počivanje. Lahko vzamete zdravila, ki se dobijo v lekarni brez recepta za lajšanje glavobola, bolečin in zvišane telesne temperature. Za nakup in nasvete o zdravilih, kot so zdravila za kašelj, za izkašljevanje ali pastile za grlo, se lahko posvetujete s farmacevtom v lekarni. Če že jemljete zdravila za drugo bolezensko stanje, se morate o tem posvetovati s farmacevtom, preden vzamete katero koli zdravilo brez recepta.

Večina prehladov traja do dva tedna, lahko pa se nadaljujejo s kašljem. Če vaša bolezen traja več kot tri tedne, če so nastale bolečine v prsih ali težave z dihanjem, obiščite svojega zdravnika.

Kaj lahko storim, da bi zmanjšal tveganje za odpornost proti antibiotikom?

Redno si umivajte roke z milom in vodo - vedno preden jeste, po kihanju in kašljanju in obvezno po uporabi sanitarnih prostorov. Redno umivanje rok preprečuje širjenje bakterij in pripomore k bolj zdravemu življenju.

Nepripravna raba antibiotikov je pomemben javno zdravstveni problem. Vsak po svoje lahko prispeva mo k ohranitvi učinkovitosti antibiotikov in jih ohranjamo tudi za prihodnje rodove.

ZAPOMNITE SI!

1. Najpogostejše okužbe ne potrebujejo antibiotikov. Prihranimo jih za resne okužbe, saj zaradi nepotrebnega jemanja postanejo neučinkoviti.
2. Jemanje antibiotika, ki ga ne potrebujete, ogroža vaše zdravje in zdravje vaše družine.
3. Če se zdravnik odloči, da morate jemati antibiotik, ga uporabljajte v skladu z navodili.
4. Nekateri antibiotiki lahko spremenijo učinek nekaterih drugih zdravil (npr. kontraceptivi).
5. Alkohol povečuje možnost nastanka neželenih učinkov in podaljša trajanje bolezni.
6. Farmacevt v lekarni vam lahko svetuje zdravila brez recepta, ki lahko pomagajo lajšati težave pri zdravljenju mnogih okužb. Obstajajo tudi naravni »antibiotiki«, kot je med, česen, ameriški slamnik..., ki krepijo imunski sistem in nimajo neželenih učinkov.

Izdal in založil: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
Miklošičeva cesta 24, Ljubljana, v sodelovanju
s slovenskimi zdravniki družinske medicine in infektologi.
Oblikovanje: Rogač RMV, d.o.o., tisk: Littera Picta, d.o.o., Ljubljana,
september 2011

ZZZS

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

www.zzs.si

Pozdravite se brez antibiotikov

Antibiotiki ne učinkujejo proti prehladu ali gripi.

MOJ OTROK IMA VROČINO,

kaj jo povzroča in kako ukrepamo

prim. Rasta Rakar Radešček, dr. med., spec. pediatrije

jurij.furst@zzzs.si

